

Værdiregelsæt og antimobbestrategi

Forebyggelse af og håndtering af mobning, herunder digital mobning

Formål

For at sikre et godt og trygt undervisningsmiljø fastsætter SOSU Østjylland en antimobbestrategi, herunder en strategi mod digital mobning.

Målet med antimobbestrategien er at give medarbejderne og eleverne på SOSU Østjylland handlemuligheder og redskaber til at arbejde med trivsel og forebygge og håndtere mistrivsel.

Som en del af antimobbestrategien forventes det, at alle, der har tilknytning til SOSU Østjylland som elev eller ansat, medvirker til at skabe en positiv og konstruktiv hverdag på skolen. De almindelige regler og normer for god opførsel gælder på hele skolen, og det forventes, at man behandler sine medmennesker og omgivelser med respekt og forståelse.

Skolen tolererer således ikke mobning, chikane eller anden form for diskrimination.

Værdier

SOSU Østjyllands ordensregler og antimobbestrategi tager udgangspunkt i skolens værdier som beskrevet i det fælles pædagogiske grundlag og i skolens overordnede strategi.

På SOSU Østjylland lægger vi vægt på et godt psykisk og fysisk studie- og arbejdsmiljø, der tager individuelle hensyn og, hvor vi behandler hinanden med respekt og værdighed.

Det er SOSU Østjyllands overordnede mål at skabe et godt og trygt miljø, som giver optimale rammer og sikrer den bedst mulige kvalitet i hverdagen.

På SOSU Østjylland vil vi således have en kultur, som bygger på medindflydelse, ansvarlighed og gensidig respekt. Hvis miljøet på skolen opleves positivt og rart, har vi et godt udgangspunkt for trivsel og dermed også læring.

Alle med tilknytning til skolen skal have en omgangstone, sprogbrug og opførsel, der er præget af tolerance og gensidig respekt. Det gælder i alle forhold til elever og til skolens ansatte. På samme måde som du skal behandle andre ordentligt, har du selv krav på at blive mødt med respekt og værdighed.

Definition på mobning

SOSU Østjyllands vil anvende disse otte tegn på mobning fra Dansk Center for Undervisningsmiljø i vurderingen:

1. Når drilleri ikke længere er for sjov
2. Når konflikter ikke længere kan løses
3. Når udstødseshandlinger bliver systematiske
4. Når fællesskaberne er præget af utryghed
5. Når fællesskabet har lav tolerancetærskel
6. Når fællesskabet mangler empati
7. Når fællesskabet er præget af magtubalance
8. Når fællesskabet er præget af ensomhed

Læs mere om mobning på DCUM's hjemmeside: <http://dcum.dk/grundskole/vaerktoejer-og-inspiration/hvornaar-er-det-mobning-og-hvornaar-er-det-bare-drilleri>

Ved mobning forstås, når en eller flere personer regelmæssigt og over længere tid - eller gentagne gange på grov vis - udsætter én eller flere andre personer for krænkende og negative handlinger, som de pågældende opfatter som sårende eller nedværdigende.

Mobning er et socialt fænomen, der involverer to eller flere personer, hvor en eller flere udfører en eller gentagne handlinger, der overskrider en andens grænser. Desuden indebærer mobning en ubalance i magtforholdet mellem den/dem, der mobber og dem/den, der bliver mobbet.

Årsagerne til mobning kan for eksempel bunde i mistillid, ringeagt, misundelse eller drillerier, hvor afsender og modtager ikke har samme normer eller etiske opfattelse.

Alle kan blive offer for mobning og/eller chikane, som kan resultere i alvorlige reaktioner hos offeret, herunder for eksempel psykisk lidelse. Følgerne vil ikke kun ramme den enkelte, men også omgivelserne, i form af ringe trivsel, dårligt undervisningsmiljø med mere.

Mobning er et gruppefænomen

- Mobning foregår i og omkring fællesskaber både offline og online, hvor flere personer har mere eller mindre synlige og skiftende roller.
- Mobning kan være en måde at skabe et fællesskab på, når det ikke lykkes at samles i fællesskaber om andre emner/aktiviteter.

Udstødseshandlingerne får en systematisk karakter

- Udstødseshandlinger i forbindelse med mobning bærer præg af eksklusion eller fornedrelse.
- Handlingerne har ofte en systematik, der for eksempel kan komme til udtryk ved, at det er den/de samme person(er), der er offer for handlingerne. Det kan dog hurtigt skifte, hvilke personer, der inkluderes i fællesskabet, og hvilke der ekskluderes

Mobning kan være direkte og forfølgende eller indirekte og udelukkende

- Mobning kan komme til udtryk ved synlig, direkte forfølgelse, for eksempel hvis en person gentagne gange oplever at blive slået, kaldt grimme ting eller latterliggjort på sociale medier.
- Mobning kan også komme til udtryk ved den mere tavse, skjulte udelukkelse, for eksempel hvis klassekammerater går væk fra en person, vender øjne, hvisker, ignorerer opslag på sociale medier og så videre.

Mobning foregår i en formel social sammenhæng, som den der bliver mobbet ikke kan trække sig fra

- Dette kan skyldes, at personen er en del af en sammenhæng eller har sin hverdag på en institution, som for eksempel en ungdomsuddannelse.
- Det kan også være, fordi den sociale sammenhæng opleves som en forudsætning for at være en del af fællesskabet. Det kan være fritidsklubber, sportsklubber, fester eller digitale rum.

Mobning forudsætter en magtubalance

- En magtubalance forekommer, hvor det er blevet socialt accepteret, at en eller flere personer er mindre værd end andre.
- De krænkende handlinger bliver opfattet som mobning, når de personer som handlingerne rettes imod, ikke er i stand til at forsvare sig effektivt imod dem. Sådanne krænkende/negative handlinger kan for eksempel være at fryse en person ud af fællesskabet, "ghosting", bagtalelser, sårende og nedgørende ytringer/handlinger, som har til sigte at miskreditere eller uterlig fysisk/psykisk adfærd. Dette er også gældende på digitale medier.

Digital mobning

Begrebet digital mobning dækker ligesom ovenstående over krænkende, nedværdigende og ekskluderende handlinger, som man kan udsættes for gennem sociale medier eller via andre medier til digital

kommunikation (sms, e-mail og andet). Digital mobning adskiller sig fra den ikke-digitale mobning på følgende måder:

- Den digitale mobning kan stå på 24 timer i døgnet og er ikke begrænset til kun at forekomme i skoletiden.
- Der er en vis anonymitet ved de sociale medier, der skaber stor usikkerhed, idet man ofte ikke kender afsenderen.
- Det er særlig problematisk at blive udsat for digital mobning, fordi man ikke ved, hvor mange der har set eller delt de krænkende kommentarer eller billeder, og fordi man ikke altid kan slette dem igen.

Mobning foregår ofte steder, hvor den der mobbes ikke uden videre kan undlade at være. Det kan være på en ungdomsuddannelse, men også på de sociale medier – for eksempel Facebook, Instagram og Snapchat. Hvis mobning opstår, vil de digitale medier ofte være med til at tydeliggøre en sårbar og ekskluderet position.

Begrebet digital mobning dækker over krænkende og nedværdigende handlinger, som en eller flere personer udsættes for gennem elektroniske og sociale medier, hvor de interagerer med andre, og hvor handlingerne systematisk er rettet mod bestemte personer. Der findes også en række andre særlige kendetegn ved den mobning, som udøves gennem digitale medier.

Kendetegn ved digital mobning

- Det kan foregå døgnet rundt – og der er ikke noget fristed. Den som det går ud over, føler sig sjældent sikker i det digitale rum og er sjældent i fred.
- Beskeder og billeder kan blive set af rigtig mange – man ved ikke, hvor mange der ser et billede, en video, en besked eller en kommentar. Uvisheden styrker utrygheden, ubehaget og afmagten.
- Dem, der chikanerer, kan være anonyme, og der kan herske stor usikkerhed omkring, hvem afsender er. Det forstærker også oplevelsen af afmagt, fordi man ikke kan holde bestemte personer ansvarlige.
- Det kan foregå i lukkede grupper, som ofte er usynlige for andre. Det er derfor også svært at bevise, at man bliver mobbet.
- Kropssproget mangler i den digitale verden, så hårde ord kan føles ekstra sårende.
- Mobningen er både global og lokal – det vil sige, at hele verden er tilskuere, men at mobningen for eksempel sker i klassen.
- Den magtubalance, der ofte sker i et fællesskab, når der foregår mobning, forstærkes i mange tilfælde i de digitale rum.

Forebyggelse af mobning

Skolen udvikler løbende tiltag, der forebygger mobning på skolen. Det gør vi blandt andet gennem:

- Kontaktlærersamtaler
- Lærermøder
- Elevrådsmøder
- Elevtrivselsundersøgelser
- Undervisningsmiljøvurdering
- Undervisningsmiljørepræsentant

Trivsel og tryghed

Trivsel er en helt afgørende forudsætning for, at eleverne kan blive fagligt dygtige og livsduelige, og derfor er trivsel og tryghed også centrale element i vores pædagogiske strategi. På SOSU Østjylland hænger trivsel sammen med begreberne tryghed, læring og relationer. For at trives og være motiveret for de aktiviteter, som man indgår i på sin uddannelse, så har man behov for:

- At opleve trivsel og tryghed
- At opleve fagligt passende udfordringer
- At opleve gode relationer

I forhold til sidstnævnte gælder det både de gode relationer mellem eleven og underviserne, og et godt fagligt og socialt fællesskab blandt elever.

Hver enkelte afdeling skal forholde sig aktivt til, hvordan man her vil arbejde med trivsel og hvilke tiltag man iværksætter.

Elevernes rolle

Eleverne skal medvirke til at styrke trivslen på skolen, blandt andet gennem elevrådsarbejdet og elevernes undervisningsmiljørepræsentant. Vi vil sikre, at trivslen jævnligt er på dagsordenen til elevrådsmøder.

Der er gennem elevens uddannelse løbende fokus på relationsarbejde, samarbejde og det at være en god klassekammerat og kollega.

Håndtering af mobning

Det er yderst vigtigt, at elever, der bliver udsat for mobning eller chikane af den ene eller anden slags melder klart ud, når grænsen er nået. Ligeledes har andre, der fornemmer eller observerer sådanne handlinger, en forpligtigelse til at gribe ind.

I tilfælde af at man føler sig mobbet eller chikaneret og er ude af stand til selv at håndtere problemet, kan man rette en uformel henvendelse til kontaktlæreren eller vejlederen, der så forsøger at afdække problemet via samtale og vurdere, hvorvidt det drejer sig om mobning eller chikane, eller hvorvidt det drejer sig om en anden type konfliktsituation.

Det er vigtigt at fastslå, at ethvert tilfælde af mobning altid skal forsøges løst på lavest mulige niveau, hvorfor elever og undervisere har en særlig forpligtigelse til at agere på begyndende mobning og chikane, hvis dette fornemmes eller observeres. Det gælder også for mobning uden for skolens åbningstid. Såfremt det vurderes, at der er tale om mobning, skal der udarbejdes en handleplan.

Inddragelse af forældre

For elever under 18 år inddrages forældrene så hurtig som muligt. Det er altid i overensstemmelse mellem kontaktlærer og uddannelseslederen. Forældrene inviteres som oftest ind til et møde på skolen.

For elever over 18 år kan forældrene inddrages i samtykke med eleven.

Handleplan

At mobbe er at overtræde skolens ordensregler og kan sanktioneres med bortvisning.

Når en medarbejder får en henvendelse om mulig mobning, skal medarbejderen straks orientere ledelsen om dette, så ledelsen kan udarbejde en handleplan indenfor 10 arbejdsdage. Det er af største vigtighed, at såvel offerets som den anklagede mobbers integritet varetages. Begge parter har ret til støtte og vejledning undervejs i forløbet.

Midlertidige foranstaltninger igangsættes. Det kan være:

- Midlertidig at udelukke mobberen fra undervisningen.
- Afklaring af, hvad den mobbede ønsker, der skal ske. Hvis personen vil hjem, sikres det, at der er nogen derhjemme, der kan tage imod personen.
- Kontakt til den mobbedes forældre eller støttepersoner.
- Orientering af klassens lærere om situationen.

Ledelse, kontaktlærer og vejledning vil i løbet af de 10 dage i fællesskab afklare situationen og udrede hændelsesforløbet ved at tale med de involverede parter.

Hvis det vurderes, at der er tale om mobning, vil ledelsen udarbejde en konkret handleplan.

Elementer i en sådan handleplan kan være:

- Møde med klassens lærere.
- Møde med mobbeofferet og støttepersoner, for eksempel forældre, mentor, psykolog eller lignende.
- Orientering af klassen om situationen.
- Involvering af en eventuel arbejdsgiver om hændelsen under forudsætning af samtykke fra eleven.
- Samtale i klassen om, hvordan lignende episoder kan forhindres, for eksempel hvorfor ingen reagerede tidligere og om relationerne i klassen.
- Samtale mellem leder, kontaktlærer/vejleder, mobber og mobbeoffer. Eventuel konfliktmægling.
- Samtaler med en psykolog eller en mentor.
- Aftaler om opfølgning.

Advarsel eller bortvisning afgøres af skolens ledelse.

Deling af krænkende materiale

På SOSU Østjylland accepterer vi ikke deling af krænkende materiale, for det kan have store konsekvenser for både den, der er offer og den, der deler materialet.

Offeret kan føle skam, skyld og magtesløshed og føle sig udstillet og gjort til grin.

Når nogen deler et intimt billede af en anden mod dennes vilje, kan offeret opleve tab af kontrol over noget meget privat og intimt, og denne krænkelse kan forfølge én resten af livet.

Der kan være forskellige opfattelser af, hvornår materialet opleves som krænkende. God internetadfærd på SOSU Østjylland er:

Principper og værdier

- Der deles ikke intimt og krænkende materiale på digitale medier eller andre offentlige steder
- Når der deles billeder af hinanden, spørges om lov først
- Der tages ikke billeder af hinanden i intime situationer uden samtykke
- Hvis du oplever, at andre bliver krænkede, er det vigtigt, at du reagerer. På den måde er du med til at standse udbredelsen af en usund og negativ adfærd.

Rammer og regler

- Der må ikke deles krænkende materiale om en anden mod dennes vilje.
- Det er strafbart at dele eller offentliggøre materialet uden samtykke. Sanktionerne kan være advarsel, udelukkelse og endda bortvisning.
- Strafferammen ved deling af krænkende materiale er 6 måneder. Hvis offeret er under 18 år, hører det under lovgivningen for børnepornografi.

Håndtering

- Hvis du oplever, at du selv eller andre bliver udsat for deling af krænkende materiale, kan du rette henvendelse til en vejleder, kontaktlærer eller leder, der hjælper med at håndtere situationen hurtigst muligt.
- At dele krænkende materiale er en overtrædelse af skolens studie- og ordensregler og kan sanktioneres med bortvisning. Jævnfør Antimobbestrategien sættes foranstaltninger i gang.
- Der tages eventuelt kontakt til it-afdelingen for hjælp med at få materialet fjernet.
- Der tages kontakt til politiet.
- Advarsel eller bortvisning afgøres af skolens ledelse.

Klage

Klager vedrørende mobning sendes til uddannelseschefen via sikker post: <https://www.sosuoj.dk/send-sikkert-til-sosu-ostjylland/>

Uddannelseschefen svarer på klagen inden for ti dage. Får klageren ikke medhold sendes klagen og begrundelsen for afgørelsen og vurderingen videre til Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM)